

**The Project Gutenberg eBook of Pyhän Patrikin päivä eli Luutnantin keinot:
Ilveilys, by Richard Brinsley Sheridan**

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Pyhän Patrikin päivä eli Luutnantin keinot: Ilveilys

Author: Richard Brinsley Sheridan

Release date: July 12, 2015 [EBook #49423]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK PYHÄN PATRIKIN PÄIVÄ ELI LUUTNANTIN
KEINOT: ILVEILYS ***

Produced by Tapio Riikonen

PYHÄN PATRIKIN PÄIVÄ eli LUUTNANTIN KEINOT

Ilveilys

Kirj.

P. B. SHERIDAN

Suomennettu.

Helsingissä, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainossa, 1863.

Painoluvan antanut: L. Heimbürger.

NÄYTELMÄN JÄSENET:

O'Connor, luutnantti.

Rosy, tohtori.

Credulus, tuomari.

Trounce, kersantti.

Flint, Korprali.

Lauretta.

Bridget Credulus, rouva.

Rumpali, sotamiehiä, talonpoikia ja palvelia.

ENSIMÄINEN TAPAUS.

Luutnantti O'Connorin asunto.

Ensimmäinen kohta.

Kersantti Trounce, korprali Flint ja neljä sotamiestä tulee sisään.

1 sotamies. Te oletten väärässä, sanon minä; meidän pitäis kaikkein puhua yhtäaikaa, kunkin puolestaan, ja kaikkein yhdellä kertaa, että meitä kuunneltais paremmin.

2 sotamies. Oikein, Jokka, intetään plutonittain.

3 sotamies. Niin niin, lauaiskaamme hänelle valituksemme kerrassaan, ja jos puhujaa on tarvis, niin onhan korprali luutnantin maamies, ja tuntee hänen tuulensa.

Flint. Antakaa minun se tehdä. Kolme vuotta peräkkäin olen palvellut luutnanttiherran alla kuninkaan henkivartioissa ja en koskaan saane nähdä herttasemman luontoista herraa, eikä kärkempää kiskomaan kukkaron suuta auki.

4 sotamies. Sen minä sanon vieläkin, että te puhutte kuin oppipojat, kuin rekruitit: kuria pitää, näette, olla kaikissa asioissa, ja sen vuoksi pitää kersantin olla meillä johtajana; hän on sananiekka; hän osaa panna sekaan sitä ulkomaan renkutusta, noita sukerosanoja ja mitä muuta koukkutöissä tarvitaan. Kun räkninki on tehtävä, oli liidulla tahi läkillä, niin hän on ainoa turvanne, — tunnustakaa se!

Flint. Niin, kersantti tietysti on koulun käynyt ja osaa lukea.

Trounce. Hyvät soltut, ja toverimiehet, jos te minun panette puolestanne puhumaan, niin näytätte sen enemmän älyä; antakaa minun huostaani valituksen perustus. Minä porajan kuin rumpu, ja osaan terän päähän asiassa.

Kaikki. Olkoon! Olkoon!

Flint. No hiljaa! tuossa luutnantti tulee. — Nyt kersantti.

Trounce. No nyt järestykseseen. Muljostakaa silmiä; jokainen muriskoon vähä itsekseen, ja joku hyräilköön karkaajan marssia.

O'Connor. (Tullen sisään) No, pojat, mitäs teill' on valittamista.

Sotamiehet. Öhöm, höm!

Trounce. Jos herra luutnantti suvaitsette, niin oikea valitus asiassa on tämä, että siitä saakka kun Te Credulus tuomarin kanssa riitautitte, pitävät maja-isäntämme meitä vallan huonosti. Heidän käytöksensä on, hitto vieköön, semmoinen, että jos sitä sielumme suostuiski sietämään, niin ei siihen liha ja veri kuitenkaan myönny, sentähden pyydämme nöyrästi, että, herra luutnantti, tästä seikasta kerrassaan tekisitte sen lopun, että viette tuomarin tyttären, taikka muutoin annatte meille uudet majat — höm! höm!

O'Connor. Vai niin! sanokaa mitkä talot teitä pahoin pitävät?

1 sotamies. Punaisella Leijonalla ei ole puoltakaan vanhan Punaisen Leijonan siivoa.

2 sotamies. Valkian hevoisen, ellei kokonaan olis paatunut, pitäis hävetä näyttää kasvojaan.

O'Connor. Vallan hyvä; Hevosen ja Leijonan isännät saavat siitä vastata käräjässä.

Trounce. Ne kaksi Harakkaa vielä menisivät mukiin; mutta Enkeli pitää meitä kuin piruja, ja Nouseva Aurinko ei anna meille valaistusta, että näkisimme ruveta maata.

O'Connor. No, sanani pantiksi, minä tempaan Nousevan Auringon maahan, ja Enkelin pitää antaa takaus hyvästä käytöksestänsä; mutta oletteko vissit ett'ette tee heille mitään kujetta kuitiksi.

Flint. Ei mitään, herra luutnantti, pait' jos jolloin kulloin satumme pamauttamaan pyssyn laukauksen kyökin pesään, tahi viskaamaan kenkärajan lihaliemeen, ja välistä joku koiransilmä yöllä sattumasta käydä rumputtelee portaita ylös alas yöseuduilla.

O'Connor. Ohoo, ei tuo kaikki tee mitään: mutta, kuulkaa, pojat, ei pidä olla mitään nurkumista Pyhän

Patrikin päivänä; hekää, ottakaa tämä, ja jakakaa keskenänne. Mutta pankaa mieleen, — näyttäkää itsenne reimamiehiksi, ja älkää menettäkö siitä mitään juomisiin.

Trounce. Ei, piru vie, herra luutnantti, soltuissa ei saa koskaan äkää olla, meidän pitää juoda Ph. Patrikin ja teidän malja.

Kaikki. Holoo, hiiteen äkä! Ph. Patrikin ja luutnantti herran malja kaikin mokomin.

Flint. Tulkaa pois sitte, pojat, ja marsikaamme ympäri markkinatorin Georg kuninkaan kunniaksi.

1 sotamies. Kiitos, herra luutnantti, — lähtekää pois; eläköön Ph. Patrikki, herra luutnantti ja väkevä olut! (sotamiehet lähtevät).

O'Connor. Huilatkaa matkoihinne, vekkulit! vaan totta Jumala, kova on että poika paroilla pitää niin niukasti olla leipää siitä maasta, jonka varjelukseksi tahtoisivat panna henkensä. (Tohtori Rosy tulee sisään). Ah, Rosy tohtoriseni, mun Galeno-käpyiseni, mitä kuuluu?

Rosy. Kaikki on entisellään, Aleksanderiseni; tuomari on yhtä kovin äissään kuin koskaan ennen. Minä jälleen koettelin hänen suontansa asiassa, ja, luullen vihahorkkanssa lomapäivän tulleeeksi, yritin antaa hänelle hyvän neuvon kininiä, mutta se ei auttanut. Hän sanoi Teidän rosvojoukkonne väjyvän henkeänsä ja vannoi että mielemmin näkis tyttärensä punarupulissa kuin sotamiehen kainalossa.

O'Connor. On maar' sotaväki hänelle siitä suurella kiitollisuuden velassa! Olkoon, menköön, minä näin tyttären ensin ja pyydän perästä päin ukolta lupaa.

Rosy. Niinpä vain, ja hänen perintönsä saa mennä, vai häh?

O'Connor. Oh, hiiteen rikkaus! — Olkoon se missä tahtoo; sit' on kauneutta, Lauretta on yksinkertaisuudessa kaunis, hän on sulossaan kuin puhdas kukkanen.

Rosy. Niin hän se on, niin hän se on, te tyydytte kauneuteen semmoisenaan kuin luonto sen teki, eikö niin! — Ette tarvitse tekosuloa, ei kaunistelevaa silausta, hä?

O'Connor. Totta Jumala, tohtori, te olette oikeassa; Londonin neitseet minusta olivat aina liian hempiät; sen lisäksi ovat varustettuna kuin linnat, niin paljon vannehameita vallina ympärillään, semmoisia rintavarustuksia valaskalan luista, ettei niihin pystyisi pistolinkaan luoti, saatikka sitte Cupidon nuolet; — sitte torni tornin päällä, päässä täynnä salaisia murha-aseita hiusneulojen nimellä, — ja päälle päätteeksi sulka-tupsu, joka sopis Bathin ritarille. Minä, perhana vie, yhtähyvin vois in syleillä amatsonia, joka kireestä kantapähän on täysissä sota-varustuksissa.

Rosy. Oikein, oikein, Aleksanderiseni! aivan minunki mieleeni puhuttu!

O'Connor. Sitte, tohtori, vaikka vaimonpuolissa rakastan ujoutta, niin tahdon kuitenkin nähdä heidän kasvonsa. Minä pidän muuttuvaisesta ruususta; mutta näillä aatelin amatzoneilla, jos heillä yö-huvituksistansa olisikaan verta kyliksi jälessä että taitaisivat punastua, niin ei ole tilaa poskissa, mihin se vois ilmoittaa. Kainous kyllä on sangen hyvä: mutta, minun mielestäni, ei ole mitään maan päällä niin häpiällistä, kuin iänikuinen punastus.

Rosy. Aivan minunki mieleni, aivan niin! Noh, Lauretta ei ole niitä. Ah! min' en häntä koskaan näe, muistelematta rakasta vaimoparkaani.

O'Connor. (Itsekseen) Ohoh vainki; minun mielestäni se olis perin hullua. Lempoko vertaa Lauretan vanhaan ämmään, joka on ollut kuollunna jo kuusi vuotta!

Rosy. Voi Dolly parkani! Sinun vertaistas en saa nähdä koskaan enää; käsivarsi kuin luotu kääreesen pantavaksi — suonet ikään kuin tehdyt lansettia varten. Entä ihonsa siliä ja valkea kuin lääkepottu; suunsa niin ympyrjäinen ja supukka kuin kopekanpullon; huulensa kuin ruususylyttä; entä hampaansa — ei tuommoisia vänkäreitä kuin Teillä — särkivät vaikka kuin paljon, kun vaan nykäisi, jopa tulivat ulos. Kyllä olen vetäissyt kymmenkunnan hänen kalliita helmikultiansa. — (Itkee) Mutta mitäs auttoi hänen kauneutensa? Kuolema ei katso muotoon — kaikkein täytyy kuolla.

O'Connor. Jopa se nyt rupeaa saarnaamaan — (ottaa taskusta nuuskasarven).

Rosy. Kaunis ja ruma, käyrä tai suora, rikas tai köyhä — liha on heinää, — kukat lakastuu.

O'Connor. Hekää, tohtori, ottakaa hyppysiin, ja rohkaiskaa mieltänne.

Rosy. Oikein, oikein, ystäväni; surulla ei parane, — kaikki on parhaiksi; mutta se oli suuri vahinko kun vaimo kuoli, luutnantti.

O'Connor. Kyllä kaiketi; epäilemättä oli hänellä hengen lahjoja samaan vertaan kuin kauneutta.

Rosy. Hengen lahjojako! hän olis oljilla tupannut alligatorin nahkan tahi pannut sisiliskon väkiviinaan yhtä hyvin kuin paras apteekkarin rouva koko valtakunnassa. Mitä! hän sai resepteistä selvää ja osasi valita aineet, melkein niin hyvin kuin minä itsekkin: sitte, miten kätevä hän oli laittamaan ulkomaan vesiä! — Seltterin, Pymontin tai Homburgin veden teossa hänellä ei ollut vertaista; ja Kissingin ja Emsin vetensä olivat paremmat kuin mitä lähteistä saapi. Ah, Dolly-raukka! hän kuoli martyyrinä omiin keksintöihinsä.

O'Connor. Kuinka niin, sanokaa!

Rosy. Vaimoni parka, hän sairastui siitä kuin ahkerasti koetteli yhtä spaa-veden parannusta, rommia ja happoa sekaan panemalla.

O'Connor. Oi, oi, väkevät ei koskaan sovi veden juonnin kanssa yhteen.

Rosy. Ei, ei, te erehdytte. Rommi sopii hänelle hyvin kyllä; se ei ollut rommi, joka sen vaimo rievun tappoi, sillä hän kuoli vesipöhhöön. Hyvä, hän on mennyt siihen, josta ei koskaan enää palaa, eikä ole jättänyt mitään rakkauden panttia jälkeensä. Ei lapsi pahaista riippumaan papan kaulasta. No niin, no niin, me olemme kaikki kuolevaiset — pikemmin taikka myöhemmin — liha on heinää — kukat lakastuvat.

O'Connor. (Itsekseen) Voi pirua! joko taas!

Rosy. Elämä on varjo — maailma on teateri — me hetken tepastelemme.

O'Connor. Hekää tohtori. (Tarjoo nuuskaa.)

Rosy. Totta, totta ystäväni: niin syvä suru ei sitä voi parantaa. Kaikki on parhaaksi, eikös niin, Aleksanderiseni.

O'Connor. Oikeen, oikeen; lääkitysmiehen pitäis aina hyvillä tuulilla olla. Mutta tulkaa, veikkoseni, jo on kunniallisen Humphreyn aika käydä tuomarin puheilla; tämä on ensimmäinen keinomme.

Rosy. Totta, totta; teidän pitäis olla valmiina: vaatteet ovat kodissani, ja minä olen Teistä hänelle haastellut semmoisia, että hän Teitä tuskin malttais odottaa: hän vannoi että teidän piti tulla hänen henkivartiaksensa. Minä, näette, pidän sotaväkeä suuressa arvossa, muuten en huolisikaan niin paljon puuhata asioitanne.

O'Connor. Toden totta minä olen teille ikuisessa velassa, tohtori; ja kun kerran olen saanut Lauretta kultani, niin kylläpä yritän Teille hankkia työtä niin pian kuin mahdollista.

Rosy. Nyt te taas johditte minulle mieleen vaimoraukkani.

O'Connor. Noh, olkaa niin hyvä ja unhottakaa hänet vähäksi aikaa, muuten tulemme kovin myöhään.

Rosy. Dolly-raukka!

O'Connor. Kello käypi jo yhtä.

Rosy. Armoton pöhötauti!

O'Connor. Tuomari odottaa!

Rosy. Katkaista elämänsä keväissä!

O'Connor. Jumalan tähden, tulkaa!

Rosy. Niin hän se on, liha on heinää!

O'Connor. Voi pirua!

Rosy. Meidän on kaikkein kuoleminen! —

O'Connor. Tohtori!

Rosy. Kuninkaitten, herrain, sekä porttoin — —. (Menevät, luutnantti väkisen vieden Rosya.)

Toinen kohtaus.

Kammari tuomari Creduluksen huoneessa.

Lauretta ja rouva Bridget Credulus tulevat sisään.

Lauretta. Sen minä vielä kerran sanon, äiti, upsierit ovat pulskimmat miehet maailmassa, ja luutnantti O'Connor on sievin upseeri, jonka eläissäni olen nähnyt.

R. Bridget. Hyi häpiää, Lauretta! mitenkä näin ilkeät puhua, — taikka jos sinun kaikin mokomin täytyy saada sotilas mieheksi, niin onhan tässä luutnantti Plow, tai kapteeni Haycock tai majuri Gray, oluenkeittäjä, ne sinua kosivat; ja vaikka ne ovat rauhallisia, hiljaisia miehiä, on heillä yhtä isot kokardit hatussa, sekä yhtä tulipunaset takit kuin tuolla tappeluväellä.

Lauretta. Hyi! tiedättehän, äiti, että minä vihaan milisiväen upseereja; he ovat rikkakukkoja, kannustimet jaloissa, — kirkon ovelta revittyjä puusankareita, — löntyksiä sotamiehen asussa, jotka puvussaan lössöttävät tietämättä kuinka se on pidettävä. Ei, antakaa mulle rohkia, vilpitön nuorukainen, joka tänäpäänä kosii, ja huomenna kaatuu tappeluun. Herra Jumala kun ajattelen kuinka ne herttaset pojat nukkuvat nurmelle, ja tappelevat silkkisukissa ja pitsikalvosissa.

R. Bridget. Voi hirmun' tahdotko mieheksi semmoista, joka sinun tänäpänä naipi, ja ennen yötä lähetetään Jumala tiesi mihin! sitte ajastajan perästä kukaties näet hänen takaisin tulevan Rodon Colossin näköisenä, toinen jalka Newyorkissa ja toinen Chelsean hospitalissa.

Lauretta. Sitte minä rupian hänen sauvakseen, äiti.

R. Bridget. Ei, minä tahdon miehen, joka tietää missä hänen jäsenensä ovat, vaikka eivät kelpaisikaan. Ja jos hän ottais sinun myötänsä kuormakärryssä makaamaan ja ympäri maailman kuleksimaan kuin mustilais-akka, reppu ja kaksi lasta seljässä; sitte saat iltahuvikses seurustella kersantin muorin kanssa, juoda sikuri-kahvia ja pelata nokkapiuvia rummun päällä: — siin' on herttanen elämä vissiin!

Lauretta. Oi äiti, teidän ei pitäis olla mun luutnanttiani vastaan, sillä mä kuulin hänen sanovan että olette paraimman luontoinen ja kauneimman muotoinen maailmassa.

R. Bridget. No, lapseni, enhän mä koskaan ole sanonut muuta kun että luutnantti O'Connor on sangen hyvä syntyinen ja älykäs nuori mies; isäs se on niin äkänen hänelle.

Lauretta. No mutta menihän Sofia serkkuni upseerille naimiseen.

R. Bridget. Niin, Lauretta, milisiväen upseerille.

Lauretta. Ei, äiti, hän palvelee armeijan rykmentissä.

R. Bridget. Ei, lapseni, minä sanon sulle, hän oli majurina milisiväessä.

Lauretta. Ei suinkaan, äitini, ei se niin ollut.

(Tuomari Credulus tulee sisään).

Tuomari. Bridget kultani, minä olen saanut sanoman —

Lauretta. Sofia serkkuni sen minulle niin sanoi.

Tuomari. Mull' on tullut sanoma kultasein —

R. Bridget. Ei, lapseni, hän ei ole saattanut semmoisia sanoa.

Tuomari. Sanoman, sanon minä —

Lauretta. Mitenkä hän saattoi olla milisiväessä, kun hän komannettiin ulos?

R. Bridget. Lapsi, pidä suus kiini! — Mitä ukkosein?

Tuomari. Mull' on tullut sanoma tohtori Rosylta.

R. Bridget. Komennettiinkö hän ulos! Hän meni ulkomaalle terveytensä vuoksi.

Tuomari. Kuule, Bridget! ~-

R. Bridget. No, no, ukkosein. — Nyt ole vaiti — tyttö — —

Tuomari. Sanoma tohtori Rosylta, ja tohtori Rosy sanoo —

Lauretta. Mutta tiedänhän minä, äiti, hänen univormunsa — —

Tuomari. Hiiteen univormunsa! — Miks' ette kuuntele?

R. Bridget. Niin, tyttönen, kuinka julkiat keskeyttää isääs?

Lauretta. Mitä, isä?

Tuomari. Tohtori Rosy sanoo tuovansa —

Lauretta. Oli sininen punaisilla vieruksilla, äiti.

Tuomari. Laurettani! — hän sanoo tuovansa nuoren miehen —

R. Bridget. Punaisissako? keltaisissa, sanon minä, tyttö!

Tuomari. Bridget! — nuoren miehen, joka on palkattava —

R. Bridget. Ja muutenki tyttö, on varsin sopimatointa, että tahdot viimeistä sanaa äitis kanssa taistellessa; sun pitäis tietää —

Tuomari. No, tuhannen tuhatta! tahdotko kuunnella minua vai ei?

R. Bridget. Kuuntelenhan minä, ukkoseni — kuuntelen! — mutta mitäs siitä, jos olenki ääneti, mitä hyvää jos olen sanaakaan puhumatta, kun tämä tyttö pahainen yhä keskeyttää eikä anna kellenkään muille suunvuoroa? — Niin en minä ihmeesykään, kultaseni, malttamattomuuttas; sun huuliparkas vapisevat puhuakseen; mutta pahoin pelkään että tuo lörppö laskee laskemistaan ja ei anna sun sanaakaan puhua. Syystä saatatkin suuttua; ei ole tietysti mitään niin pikastuttavaa kun lörpöttelevä, kielastava. —

Lauretta. Ja varmaankin, mamma, nythän Te ette anna isän puhua.

R. Bridget. No, oletkos vaiti!

Tuomari. Menkää ulos huoneesta hetikohta, molemmat — menkää ulos!

R. Bridget. Niin, mene, tyttö.

Tuomari, Mene, Bridget! sin' olet pahempi kuin hän, vanha tonttile! Soisin teidät molemmat jokeen jupakoimaan kunnekka jälleen vetäisin ylös.

(Palvelia tulee sisään.)

Palvelia. Tohtori Rosy, herra.

Tuomari. Vie hänet sisään. (Menee palvelia.)

Lauretta. Joko tunnustatte, äiti, että se oli armeijan rykmentti?

R. Bridget. Sin' olet niskotteleva nenäviisas, sanon minä; sillä jos niin olis ollut laita —

Tuomari. Ettekö mene?

R. Bridget. Johan menemme, äkäpussi! — Jos niin olis laita ollut, sanon minä, kuinka olis —

Lauretta. Niin, äiti, yksi todistus —

R. Bridget. Kuinka olis majuri —

Lauretta. Ja täysi todistus —

(Tuomari Credulus ajaa heidät ulos.)

Tuomari. Tuohon menivät, tään päivää! Totta mar! kieleväisyys on ainoa Jumalan lahja, jossa äiti ei suvatseisi tytärtänsä kaltaisekseen. (Tohtori Rosy tulee sisään.) Noh, tohtori, missä poika on — miss' on se uskottunne?

Rosy. Saapuilla; hän joutuu tänne tuossa paikassa, siitä mä vastaan. Hän on semmoinen ett'ette mointa ole tavannut, uljas kuin jalopeura, siivo kuin lammas.

Tuomari. Niin, ja tulee sen koiran sijaan, jok' oli luutnantin palkassa. Mutta onko tämä vahva veikari, onko hän, tohtori?

Rosy. Kuin Herkules; ja paras miekkamies koko tienolla. Kyllä mar hän kaijoittaa punatakit loitommaksi.

Tuomari. Niitä riiviöitä! tänään on Ph. Patrikin päivä, ja ne hurtat ovat pöyhkeilleet minun huoneeni edustalla koko aamun. Minä tiedän, että heillä on jotakin koiruutta mielessä minua vastaan; mutta minä olen varustettu: mull' on aitat täynnä aseita, ja jos tämä mies vaan on uskollinen, niin saan olla enemmän huolehti.

Rosy. Epäilemättä tulee hänestä Teille turva.

(Tulee jälleen palvelia.)

Palvelia. Tuoss' alhaalla on mies, herra, joka kysyy tohtori Rosyä.

Rosy. Tuo hänet tänne.

Tuomari. Malta! pitää olla varoillaan; minkä näköinen hän on?

Palvelia. Maalaisen näköinen, Herra.

Tuomari. No, hyvä, hyvä, se on tohtori Rosylle; nuo riiviöt pyrkivät kaikin mokomin tänne sisään.

Palvelia. Niin on, Herra; tänä aamuna kävi täällä yksi, joka tahtoi teitä puhutella: sanoi olevansa nimeltä Korprali Luunmurtaja.

Tuomari. Vai Korprali Luunmurtaja!

Palvelia. Ja sitte tuli rumpali Kallonhalkaisija.

Tuomari. Jopa, olettekos koskaan kuulleet semmoisesta perhanan räiväseurasta? Hyvä, káske mies tänne sisään!

(Palvelia menee.)

Rosy. No, hänestä saatte tu'en; kyllä hän noille riiviöille vastuun antaa.

(Luutnantti O'Connor tulee sisään valepuvussa.)

Tuomari. Vai niin, silmäpuoli — Pertana! mitä!

Rosy. Se on vaan kolahus, jonka sai kiiniottaissaan seitsemän, kahdeksan karkulaista.

Tuomari. Häll' on lemmon ilkiä vilahdus siinä toisessa silmässä.

Rosy. Ei vainkaan, hän on ujo — se on tuhmuutta —

Tuomari. Hyvä, poikaseni, mikä nimes?

O'Connor. Humphrey Hum.

Tuomari. Hum — Tuo Hum ei ole mieleeni!

O'Connor. Mutta minua kutsuttiin enimmäten rehelliseksi Humphreyksi. —

Rosy. Kas se, johan minä sanoin! tuttua rehellisyyttä.

Tuomari. Hyvä, rehellinen Humphrey, onko tohtori virkkanut sulle mun ehtoni, ja rupeatko palvelemaan, hä?

O'Connor. Niin armollinen herra, kyllä minä tulen tytymään.

Tuomari. Hyvä sitte; maltasta, rehellinen Humphrey, — tiedätkö varmaan ettet koskaan rupia konnaksi — et koskaan ota kontiksia, hä, rehellinen Humphrey?

O'Connor. Kontiksia! mitä ne on?

Tuomari. Onpa tuo olevinaan viaton!

Rosy. Armollinen herra toivoo sinun ei koskaan rahan edestä luopuvan rehellisyydestäsi.

O'Connor. Enkä, enkä.

Tuomari. Hyvin sanottu, Humphrey! — päätoimesi on erään rentturäivän täällä, erään luutnantti O'Connorin koukkuteitä vahtaileminen.

Rosy. Pelkäätkö solttuja, Humphrey?

O'Connor. Äläs kelpoja; he ovat vaan pöyhkäviä, ja saatte nähdä että minua pelkäävät yhtäpaljon kuin kapteeniansa.

Tuomari. Ja kappas, Humphrey, sull' on näppärä karttu tässä.

O'Connor. On tuo, virpi on parempi kuin ei mitään, mutta mielikseni olis vahvempi: eikös teillä satu olemaan semmoista talossanne kuin vanha vaunun aisa tahi liika sänkypieli?

Tuomari. Kah! Onpa tuo juutas! — Hyvä, Humphrey, tule mun kanssani. — Minä tahdon juuri näyttää hänet, Bridgetille, tohtori, ja me tulemme sopimaan. — Tule kanssani, rehellinen Humphrey.

(Menee).

O'Connor. Tohtori kulta, muistakaa nyt kohta viedä tuomari ulos kävelemään: mull' on keino tulla hänen luottamukseen kerrassaan.

Rosy. Kyllä, kyllä. (Puristavat käsiä.)

Credulus palajaa.

Tuomari. No, rehellinen Humphrey, hä! mitä pirua teet?

Rosy. Minä juuri annoin hänelle pienen neuvon. — Hyvä, minun täytyy nyt lähteä. Hyvää huomenta herra tuomari — ette luutnanttia tarvitse peljätä niinkauvan kuin tämä en huoneessanne.

Tuomari. Hyvä, mene sisään, Humphrey. Hyvästi, tohtori. — (Tohtori Rosy menee.) Tule pois, Humphrey. — Nyt mä luulen olevani kuin pyy puussa luutnantilta ja koko hänen koirajoukoltaan.

(Menevät.)

Toinen tapaus.

Ensimmäinen kohta.

Katu.

Kersantti Trounce, rumpali ja solttuja tulee sisään.

Trounce. Tulkaa, hiljain rumpu — ei maksa vaivaa liikkuu tänään. Minä toivoin Ph. Patrikin antavan meille rekrytin tahi parin tänäpäpä.

Solttu. Katsokaa, kersantti!

Kaksi talonpoikaa tulee sisään.

Trounce. Ka tuoss' ovat ne pojat joita ha'in; he ovat kelpomiesten näköisiä. — Oletteko yksinäisiä, poikaseni?

1 Talonp. Niin on, min' olen ihan yksinäinen: kaikki sukulaiseni ovat kuolleet, Jumalan kiitos, enemmän tai vähemmän; ei mulla ole kuin äiti parka elossa, ja se on avuton vaimo.

Trounce. Vai niin, sangen erinomainen tapaus, — olet oma herrasi siis. Sen paremmin joudat ruveta hänen majesteetinsa palvelukseen. Osaatko lukea?

1 Talonp. Empä liian, min' olin aina kovin vallatoin ruvetakseni oppimaan, vaan Juho tuo on vallan taitava siinä.

Trounce. Vai niin, sinä siis olet koulunkäynyt mies, ystävä?

2 Talonp. Syntysistäin, herra. Isäin oli koulumestarina.

Trounce. Onnen mies! — yhdessä retkessä tai kahdessa pääset kappalaiseksi rykmenttiin. Ja totta mar' olet lukenut sotilaista ja sankareista.

2 Talonp. Oonpaan minä, olen lukenut Jaakko Jätintappajasta ja isosta lohikäärmeestä, ja — eikä, johan tässä on kaikki, mitä siitä urholaadusta olen lukenut pait kerran pyrstötähdestä.

Trounce. Ihmeteltävä tieto! — No, sankariseni, minä kirjoitan sanasen kuninkaalle hyvästä aikomuksestanne, ja olen puolen tunnin päästä tavattava kahden Harakan ravintolasta.

2 Talonp. Tulemme, tulemme.

Trounce. Mutta malttakaa, väen tungossa Teidät paremmin tunteakseni, pistäkää nämä nauhan päät hattuunne.

1 Talonp. Ei hattumme taida juuri paraimpia olla.

Trounce. Hyvä, tulkaa minua Harakoissa tapaamaan, ja minä annan Teille rahaa uusiin hattuihin.

1 Talonp. Kost' Jumala, Teidän kunnianne! kiitoksia, Herra Upseeri!

(Menevät.)

Trounce. (Viitaten soltuille.) Jaakko!

(Sotamiehet menee.)

Luutnantti O'Connor tulee sisään.

Kas tässä tulee mies, joka kelpais grenadeeriksi. — Seis, ystävä, tahdotkos värvinkiä?

O'Connor. Kenenkä alla mun tulis palvella?

Trounce. Minun allain tietysti!

O'Connor. Eikö luutnantti O'Connor ole Teidän upseerinne.

Trounce. On niinkin, ja minä häntä komennan.

O'Connor. Mitäs! Ovatko Teidän kersantit suurempia herroja kuin kapteenit?

Trounce. Niin olemme epäilemättä; meidän toimmemme on heitä kurissa pitää. Esimerkiksi nyt, kenraali kirjoittaa mulle, kersantti kulta, eli Trounce kulta, eli Trounce kersantti kulta, — aina miten kiire vaatii, — jos luutnanttinne ei käytä itseänsä soveliaasti, antakaa mulle siitä tieto. Teidän kenraali Tulva.

O'Connor. Ja valitatteko hänestä usein?

Trounce. Ei, saaturi, poika on hyvänluontoinen pohjastansa, jott' en huoli vähistä asioista. Mutta, malta, meidän kesken, hän on riivattu työstämään.

Korprali Flint tulee sisään.

Flint. Kuulkaa, herra luutnantti, tohtori on tulemassa tätä tietä tuomarin kanssa. — Me olemme kaikki valmisna ja tiedämme mikä on tehtävä.

(Menee.)

O'Connor. Siksi Trounce kultani, eli kersantti kultani, eli kersantti Trounce kultani, pötkikää tiehenne.

Trounce. Tuhatta! luutnantti! Jo tunnen arestin haisun.

(Menee.)

Tohtori Rosy ja tuomari Credulus tulevat sisään.

Tuomari. Enkö nähnyt jotakuta niitä räiviöitä.

Rosy. En minä näe; ei tässä ole yhtään muuta kuin rehellinen Humphrey. Aha! pertana, tuolla tulee muutamia heistä; — siirrytään näitten puitten taakse, ja annetaan heidän mennä sivutse.

Tuomari. Oh, mitä verikoiria!

(Siirtyy sivulle tohtori Rosyn kanssa.)

Korprali Flint ja kaksi solttua tulevat jälleen sisään.

Flint. Hoi, ystävä! Palveletkos tuomari Credulusta?

O'Connor. Palvelen.

Flint. Oletkos rikas?

O'Connor. En.

Flint. Etkä koskaan tule sen visukintun kanssa. (Antaa hänelle rahakukkaron.) Kas tässä — ota se.

O'Connor. Mitä mun pitää tehdä tämän edestä?

Flint. Kuule, meidän luutnanttimme on rakastunut sen peijakkaan tyttäreeseen: auta meitä särkemään korkean oikeuden luut, ja viemään pois tyttö, niin olet kunnan mies.

O'Connor. Ensin Teidät nähdään hirressä, Te roistoretkaleet.

(Viskaa kukkaron pois.)

Flint. Mitä, turjake, rupeatko meteliin? — Pankaa hänet kiinni.

O'Connor. Ei toki, nähdään onko Teissä miehen taikaa.

(Pieksää heitä.)

Kaikki. Voi! voi! armoa! armoa!

(Flint ja soltut menevät.)

Tuomari. (Tullen esiin.) Iske heitä! survo heitä! murra heidän luunsa, rehellinen Humphrey! — Onpas hänellä tulta!

Rosy. Aquafortis.

O'Connor. Pettää isäntänsä!

Rosy. Mikä ihmeen uskollisuus!

Tuomari. Niin, ja se ei jää palkitsematta. — Min' annan hänelle viis penniä paikalla. — He, rehellinen Humphrey, tässä on sinulle: mitä tähän kontikseen tulee, (ottaa ylös kukkaron) semmoinen roska paraiten säilyy oikeuden käsissä. — Nytpä, tohtori, ma luulen saattavani uskoa hänelle vaimot vartioitaviksi: kun hän on heidän kanssa, saatan minä vaaratta mennä ulos.

Rosy. Hyvinkin saatatte. — Minä vastaan luutnantin käytöksestä niinkauvan kuin rehellinen Humphrey on tyttärenne kanssa.

Tuomari. Niin, niin, tyttö ei saa mennä mihinkään ilman hänettä. — Tule pois rehellinen Humphrey. Harvaan tavataan semmoista palveliaa.

(Menevät.)

Toinen kohtaus.

Yrttitarha.

Lauretta, tuomari Credulus ja luutn. O'Connor tulevat sisään.

Tuomari. No, juoksentelia, kuinka tohdit luvattani kävellä näin kauvas huoneesta? Arveletkos kutsua sitä riivattua luutnanttia kiipeämään muurin yli ja viemään sinua pois?

Lauretta. No voi, isä, tyhjää Te pelkättökin.

Tuomari. Mitä, heilake. —

Lauretta. Niin totta! en voi enää nunnana nököttää päiväkaudet sisässä. Siinäkin jo olis syytä kylläksi karata jonkun kanssa — ja minä soisinkin että olisin karannut — niin teen — ja minä soisin että luutnantti sen tietäis.

Tuomari. Sinä toivot, toivotko sinä hurmakehtelia? minäpä arvelen pitää sinua hyvin tarkalla silmällä. — Kuule Humphrey, minä jätän tämän mamselin sinun huomaas. — Kuleksi nyt ympäri yrttitarhan, mokoma renukka; mutta Humphrey seuraa sinua mihin menetkin. — Kuule nyt, rehellinen Humphrey, minun täytyy mennä ulos vähäksi aikaa; älä anna kenenkään muun tulla häntä likelle: älä ujostelee, hölmö, vaan pysy likellä häntä. — Ja nyt, mamseli, tulkoon luutnanttisi tahi mitä hyvänsä hänen

joukostaan sinua lähelle, jos voivat.

(Menee.)

Lauretta. Kas sitä tolvanaa kuin ällistelee hänen peräänsä!

(Istuu ja laulaa.)

O'Connor. Lauretta!

Lauretta. Pysy aisoissa, mies!

(Laulaa.)

O'Connor. Katsoppas minuun!

Lauretta. Rehellinen Humphrey, pysy paikallasi!

O'Connor. Oletko unhottanut uskollisen sotilaas?

Lauretta. Ah! Jumala varjelkoon!

O'Connor. Se on, herttaiseni, sinun uskollisin orjas, pääsneenä isäsi tykö tässä valepuvussa.

Lauretta. No totta Jumala, sepä on sievää — sin' olet niin nuripukeissa, luutnanttikultani, ja näytät niin kovin rumalta. Ei sinua kukaan voi tuntea, ha! ha! ha! — Muistatko että olen sun suojelukseks alla; isä käski sinun pysymään vieressäni.

O'Connor. Tosin, enkeli, ja niin anna minun täyttää —

Lauretta. Voi, älä nyt, Humphrey-kulta.

O'Connor. Eihän se muuta ole kuin mitä vanha sääntö käski.

(Yrittää suutelemaan häntä.)

Tuomari Credulus tulee takaisin.

Tuomari. Laury, Herra Jumala! Mitä pirua tää on?

Lauretta. Ei muuta kuin muisku, älä ole milläsikään.

Tuomari. Minä olen nöyryn palveliasi, rehellinen Humphrey! — minä en — minä en tahdo häiritä sinua.

Lauretta. Älkää huoliko, isä! hän on niin hyväluontoinen — totta siin' ei ole mitään pahaa. — Ethän sinä mielinyt pahaa, vai mitä Humphrey?

O'Connor. En, totta, mamseli; korkea oikeus tietää että sitä minussa ei ole.

Tuomari. Minä tiedän, että sinä olet valehteleva, kourutteleva, ulkokullattu konna; ja jos et sinä paikassa lähde pois silmäini alta.

Lauretta. Mutta kuulkahan, isä, nyt minä sanon Teille kuinka, se oli. Minun päätäni toisinaan yhtäkkiä pyörryttää, ja Humphrey näki minun rupeavan vapisemaan, niin juoksi avukseni, aivan säikäyksissään, poika raukka, ja otti minun syliinsä.

Tuomari. Vai niin! siinäkö kaikki — ei muuta kuin vähäinen pyörrys, ha?

O'Connor. Se on toden-totta, korkea oikeus, sillä kun näin mamselin vaalistuvan, kavahdin minä paikalla.

Tuomari. Vai niin, no sehän oli höylisti tehty!

O'Connor. Ja onnellisesti sain hänet tointumaan.

Tuomari. Ja kuka pani sinun tohtoriksi, hävytön, hä? Piitä pois silmistäni, sanon minä, tuossa paikassa, tahi kaikkein asetusten kautta...

Lauretta. Voi, nyt, isä, te säikäytätte minua, ja minua pyörryttää jälleen! — Oi, auttakaa!

O'Connor. Oh, neiti-kulta, hän kaatuu!

(Ottaa hänen syliinsä.)

Tuomari. Tuhatta! mitä! minun silmäni edessä — no hiisi sinua hävyttömyyden ihmettä! (Tarttuu häneen ja tuntee hänet.) Jumal' armahda minua, kukas tää on? Murhaa! rosvoja! tulta! ryöväriä! ruutia! sotamiehiä! Juho! Sussu! Pirkko!

O'Connor. Herra-kulta, älkää hätäilkö; en minä tee Teille pahaa.

Tuomari. Varkaita! rosvoja! solttuja!

O'Connor. Te tiedätte minun rakastavani tytärtänne. —

Tuomari. Pyssyä! riiviöt!

O'Connor. Ja että ainoastaan —

Tuomari. Kavaluus! ruutia!

(Palvelia tulee pyssyn kanssa sisään.)

Lauretia. Voi, pappa, minun tapatte!

Tuomari. Rehellinen Humphrey, kavahda itseäs. Ja sinä mamseli, tätä tietä, ole niin hyvä!

O'Connor. No mutta, Herra, kuulkaa minua —

Tuomari. Minä ammun.

O'Connor. Niin saatte nähdä —

Tuomari. Minä ammun.

O'Connor. Kuinka, väärin —

Tuomari. Minä ammun — hyvästi nyt, minä kumarran tietä nöyrimmästi, rehellinen Humphrey Hum.

(Menevät eri-puolille.)

Kolmas kohtaus.

Kävelypaikka.

Tohtori Rosy tulee sisään.

Rosy. No nytpä luulen ystäväni olevan onnen tiellä. Ohoh! hän on varmaankin täynnä toivoa ja pelkoa, epäilystä ja tuskaa; vissiin hän on kovassa rakkauden taudissa; alakuloisena! kärtynä, riutuna päiväkaudet, ja öillä on kuin tulessa eikä saa unta. Ah! juuri niin kuin minäkin puuhasin Dolly-raukkaani kosiessa! kun hänellä oli tapana jokapäivä valittaa kirvistelevän, että hänen pikku tohtoriansa lähetettäisiin noutamaan. Silloin minä tulkitsin hänen suonensa kieltä — selitin resepteissä omia kärsimyksiäni hänelle — lähetin hänelle helmiketjun pillerirasiassa tahi rohtopullon, jonka kaulasta riippui lippu värsyjä täynnä. Ohoh, ne päivät ovat menneet; ei autuutta ijäksi: kaikki on turhuutta — milloin se'estä, milloin pilviä — me olemme, niin sanoakseni, kuninkaita ja kerjäläisiä: — mitä sitte auttaa —

O'Connor tulee sisään.

O'Connor. Voi, tohtori, minä olen hukassa, ihan hukassa!

Rosy. Kauneuden koreus.

O'Connor. Min' olen keksitty, ja

Rosy. Komea palatsi.

O'Connor. Tuomari on

Rosy. Pulska peruuki —

O'Connor. On enemmän äissään kuin koskaan —

Rosy. Kultaponsi keppi —

O'Connor. Hoi, tohtori!

(Taputtaen häntä olkapäälle.)

Rosy. Hä!

O'Connor. Heittäkää saarnanne! Minä sanon Teille että minä olen keksitty, voitettu.

Rosy. Toden! Kaikki menee! kaikki menee! Ohoh ihmis-onnen muuttelvaisuutta! — Ei mitään pysyväistä tässä maailmassa — mitä lujemmin luottaa sitä pahemmin pettyy. Onni meidät kaikki narrina pitää.

O'Connor. Tohtori-kultaseni, nyt tarvitsen vähäsen maallista viisauttanne. Vaivalla ja viekkauksella olen tänne päässyt puheillenne. Min' olen päättänyt kokea sitä, jonka viime viikolla arvelimme yrittää. Mull' on kirje valmis, ja Teidän avullanne asiani jälleen paranee.

Rosy. Aivan mielelläni. Minä Teidät epäilemättä autan: mutta mitenkä perhana Teidät keksittiin?

O'Connor. Sen saatte kuulla mennessämme, tässä ei ole silmänräpäystä hukattavana.

Rosy. Jumala suokoon nyt meille parempata onnea! — mutta sit' ei voi tietää.

O'Connor. Ei vainkaan.

Rosy. Kukaties onnistumme, kukatiesi emme - -

O'Connor. Oikeen.

Rosy. Vasta saamme nähdä.

O'Connor. Vissiinkin.

Rosy. Me vaan sokeasti haparoimme.

O'Connor, Emme mitään muuta.

Rosy. Me olemme häpäkkäsilmiä kuoleman alaisia.

O'Connor. Merkillisesti.

Rosy. Harhailevaisia.

O'Connor. Aivan niin.

Rosy. Vastainen päivä on pimeä.

O'Connor. Kuin kellari.

Rosy. Ihmiset ovat muuriaisia.

O'Connor. Tuossa ne jo tulevat; joutukaa tohtori, pois, pois, pois.

(Menevät, luutnantti O'Connor väkisen vieden Rosya ulos.)

Neljäs kohtaus.

Kammari tuomari Creduluksen huoneessa.

Tuomari Credulus ja rouva Bridget Credulus tulevat sisään.

Tuomari. Voi päiviäni, Bridget, sinusta yksinäiski voin tulla hulluksi! Minä sanon sulle, että hän olis pettänyt ylituomarinkin: se herra näytti niin tietämättömältä kuin sihteerini, ja puhui rehellisyydestä kuin olis ollut kirkonmies.

R. Bridget. Mitä joutavaa jaaritusta, rehellisyyttä! — mitä sull' on tekemistä, sanosta, rehellisyyden kanssa? Kauniin jutun sin' olet saanut aikaan Humphrey Humines; ja tyttö sitte, hänkin on tainnut olla siinä samassa. Lauretta, sinä hänen tahdoit kutsutuksi niin; mutta minä puolestani kyllä tiesin ettei siitä koskaan lähde hyvää, kun antaa tytöille mokomia pakanan ristimänimiä; jos olisi hänelle pantu nimeksi Deborah, tai Tobitha, tai Ruth, taikka Rebecca, tai Johanna, ei mitään tämmöistä olis koskaan tapahtunut; mutta tiesin hän sen että Lauretta on karkulaisen nimi.

Tuomari. Pöhö, sin' olet hupsu!

R. Bridget. En, herra Credulus, sinä se hupsu oletkin, eikä ketään muuta, kuin semmoista pölkkypäätä olis voitu niin houkutella.

Tuomari. Mitä, tuhatta, rouva, kuinka näin julkiatte puhua? Ellet ymmärrä miestäsi arvossa pitää, niin kyllä mä tiedän kuka sun käskee häntä kumartamaan.

R. Bridget. Älä lörpöttele! sun pitäis hävetä näyttää naamaas käräjissä: sinä tulet ivaksi koko lautakunnalle, ja suunkuluksi kaikille pöyhisteleville lakimiehille ja pussipäisille jutun-ajajille koko kaupungissa.

Tuomari. Näinkös puhutaan hänen majesteettinsa käskyläisille? Sääntöjen kautta vannon, se on maankavaluutta ja tavallista petosta, molemmat yhdessä!

(Palvelia tulee sisään.)

Palvelia. Täss' on kirjanen herralle.

Tuomari. Kuka sen toi?

Palvelia. Sotamies.

Tuomari. Vie se pois ja polta.

R. Bridget. Malta! — nyt sull' on niin kiire — se on luullakseni luutnantin tuhertamata -

(Ottaa kirjeen; — palvelia menee ulos.)

Saappas nähdä: — niin, se on allekirjoitettu O'Connor.

Tuomari. Hyvä, lue.

R. Bridget. (Lukee.) Kosto on suloinen.

Tuomari. Niinkös alkaa, vai niin? Min' olen iloissani siitä, kyllä mä sitte koiralle näytän että minäkin samate ajattelen.

R. Bridget. (Lukee.) *Ja vaikka olen pettynyt aikeessani saada tyttärenne, on mulla toki lohdutuksenani se tieto, että minä olen sen kostanut hänen luonnottomalle isällensä; sillä tänä aamuna oli mulla ilo panna sokolaatiinne vähäisen myrkkyä.* — Herra Jumala armahda meitä!

Tuomari. Älä kujeile, Bridget; näytä, tiedäthän että se ei voi olla niin, tiedäthän että se on valetta.

R. Bridget. Lue se itse.

Tuomari. (Lukee.) Ilo panna sokolaatiinne vähäisen myrkkyä! Oh, kauheutta! Riivattu räivä! — Bridget!

R. Bridget. Armaiseni, malta, täss' on jälkikirjoitus. — (Lukee.)

N.B. Ei mitkään lääkkeet voi Teitä pelastaa.

Tuomari. Voi polonen päiviäni, Bridget! miks' et sinä huuda apua? Min' olen kadottanut ääneni. — Aivoni on pyörryksissä — minä puhkean, ja ei mitään apua. — John! Laury! John!

R. Bridget. Näetsen mihin itsesi olet saattanut.

(Palvelia tulee jälleen.)

Palvelia. Mitä herra käskee?

Tuomari. Seis, John; havaitsitko mitään sokolaatikupissani tänä aamuna?

Palvelia. En mitään, Herra, pait että oli vähän sakkaa.

Tuomari. Minkä väristä se oli?

Palvelia. Tummaa, Herra.

Tuomari. Voi arsenikiä, mustaa arsenikiä! — Miks' et juokse tohtori Rosya hakemaan?

Palvelia. Nytkö, herra?

R. Bridget. Voi, lempiseni, voit olla varma että se on hukkaa: anna hänen tuoda tänne lakimies,

todistamaan viimeistä tahtoasi, armaiseni.

Tuomari. Tuhatta! tuo tohtori tänne, räiviö. Te olette kaikki yhdessä liitossa murhaajat!

Palvelia. Ka, tässä hän on, Herra.

(Menee.)

Tuomari. Nyt, Bridget, elä virka mitään, ja anna mun nähdä, näyttääkö tilaisuuteni kauhealta.

(Tohtori Rosy tulee sisään.)

Rosy. Minä olen vaan niinkään tullut tiedustamaan — voi! jumal' auta, mikäs on tullut Teille Herra tuomari?

Tuomari. Kas, hän sen näkee heti. — Myrkkyä kasvoissani, muodossani! Niin, niin, minä poloinen olen varmaan haudan kaivajain oma.

R. Bridget. Voi! voi! tohtori kulta!

Tuomari. Ole vait, Bridget! — No tohtori, vanha ystävä kultani, näettekö todellakin mitään muutosta minussa?

Rosy. Muutosta! ei koskaan ollut mies niin muuttunut: mitenkä nuo mustat pilkut tulivat nenäänne?

Tuomari. Pilkut nenääni!

Rosy. Ja tuo kolkko tuijotus oikiaan silmäänne!

Tuomari. Oikeaan silmääni.

Rosy. Niin, ja voi, voi, kuinka olette pöhetyksissä!

Tuomari. Pöhetyksissä!

Rosy. Niin, ettekös Tekin rouva näe, että hän on pöhetyksissä?

R. Bridget. Oh, turha sitä on peittää! — Todestaankin, kultaiseni, sin' olet niin paksu taas kuin olit aamulla.

Tuomari. Niin, tunnemma sen nyt itsekin. — Min' olen myrkytetty! — Tohtori, auttakaa minua, oikeuden tähden! säilyttäkää mulle elämää siksi että näen murhaajani hirressä.

Rosy. Mitä?

Tuomari. Min' olen myrkytetty, sanon minä!

Rosy. Puhukaa kovasti!

Tuomari. Mitä! ettekö voi kuulla minua?

Rosy. Äänenne on niin matala ja niin sanoakseni, homo. En voi kuulla yhtään sanaa mitä sanotte.

Tuomari. Min' olen mennyt siis! — Tässä lepää, ennen ollut monta vuotta hänen majesteetinsa tuomarina!

R. Bridget. Lukekaa, tohtori! — Ah, kultaiseni, viimeinen tahtosi! Ajattele, armaiseni, kuinka pian tulet kuolemaan.

Tuomari. Ei, Bridget, minä kuolen palaisittain.

Rosy. En koskaan ole kuullut mointa kamaluutta. — Oh, Te olette hukassa, ystäväni! hautanne on kaivettu, ja kaivajalla ei ole muuta tekemistä kuin peittää Teidät. Meidän täytyy kaikkein mennä, varhemmin tahi myöhemmin — ylhäisen ja alhaisen. — Kuolema on velka! se sitoo kaikki yhdellä lailla — ei takuuta, ei myöhemmäksi peittämistä.

Tuomari. Olkaa vaiti, tohtori! tahdotteko parantaa, vai ettekö?

Rosy. Oi! ystävä-kultani, se ei ole minun vallassani, mutta minä varmaan tahdon nähdä oikeutta tapahtuvan Teidän murhaajallenne.

Tuomari. Kiitoksia, ystäväiseni, mutta somempi sitä olisi itseni ollut nähdä.

Rosy. Niin, mutta jos te parannutte, niin se riiviö pääsee rankaisematta.

R. Bridget. Pääseekö? sitte todenki kävis sääliksi, jos parantuisit. Min' olen niin vihastuksissa sille riiviölle, ett'en siedä ajatustakaan, että hän voisi päästä hirsipuusta.

Tuomari. Sinä olet hyvin hyvä, armaani, mutta jos se sinusta on samaa, olisin minä yhtä kernaasti parantunut, kuitenkin; — mitä, tohtori, ei mitään apua!

Rosy. Min' en saata mitään tehdä; mutta tuo saksalainen puoskari, sitä Teidän pitäis vaikka noudattaa kaupungista; minä tapasin hänen naapurin ovesta, ja tiedän hänellä olevan vastineita kaikille myrkyille.

Tuomari. Noutakaa se, ystäväiseni, noutakaa se! Minä hankin hänelle lääkärin oikeuden, jos minun parantaa.

Rosy. Hyvä, ei ole siekailemista; te pöhetytte hirmuisesti.

R. Bridget. Kuinka armaani, tahdotko parantua puoskarin, salakeinon kaupustelian avulla? Minä puolestani, niin paljon kuin rakastanki sinua, mieluisammin saattaisin sinut hautaasi, kuin että näkisin säilyväsi hengissä jonkun ruohonlukian kautta.

Tuomari. Minä ymmärrän suuren lempesi, armaiseni; ja olen varma ettei mikään minua surkeassa tilassani lohduta niin paljon kuin ajatus että sinä jäät jällelle.

(Tohtori Rosy palajaa luutnantti O'Connorin kanssa, joka on valepuvussa.)

Rosy. Onkos onnea; minä kohtasin hänen ovesta mennessäni.

O'Connor. Metto koeta suonem.

Rosy. Hän pyytää minua koettelemaan suontanne.

Tuomari. Eikö hän osaa puhua meidän kieltä?

Rosy. Ei sanaakaan.

O'Connor. Paljo Kiiram mortem kohtam.

Rosy. Sanoo Teill' ei olevan kuutta tuntia elämistä.

Tuomari. O, Jumal' armahtakoon! tietääkö hän kipuni?

Rosy. En usko.

Tuomari. Sanokaa hänelle, että ovat mulle antaneet mustaa arsenikiä.

Rosy. Antoverunt illi arsnea.

O'Connor. Myrcatus.

Tuomari. Mitä hän sanoo?

Rosy. Hän sanoo että Te olette myrkytetty.

Tuomari. Sen tiedämme itse; mutta mikä siitä seuraa?

Rosy. Quid effectum?

O'Connor. Ab Hiidum hoilabit.

Rosy. Sanoo kuolevanne tuohon paikkaan.

Tuomari. Voi kauhistusta! mitäs, eikö ole mitään rohtoa?

O'Connor. Parantabo pro multam raham.

Tuomari. Mitä, sanooko hän että mun pitää mennä multaan rauhaan.

Rosy. Hän sanoo parantavansa teidät kolmesta tuhannesta markasta.

R. Bridget. Kolmesta tuhannesta markasta! kolmesta tuhannesta hirsipuusta! — Ei, lempiseni, älä suinkaan tartu semmoisiin konnankoukkuihin; kuole kerrassaan, äläkä rupea linnuksi tuommoisille.

Tuomari. Min' en tahtois kuolla, Bridget. — Min' en huoli kuolla.

R. Bridget. Joutamaa! ei siin' ole mitään: hetkinen, ja kaikki on mennyt.

Tuomari. Niin, mutta siitä jääpi tainnos, joka kestää kovin pitkän aikaa.

R. Bridget. O, lempyiseni; minä rukoilen, mieti, muista testamentisi.

(Lauretta tulee sisään.)

Lauretta. Oi isäni, mitäs ma kuulen?

O'Connor. Quiddam Jumalus kyhävit tellam ruusum.

Rosy. Tohtori on hämmästyksissä nähdessään kauniin tyttären.

Tuomari. Kuinka niin?

O'Connor. Mamsellum rakasto toto sydämo.

Rosy. Sanoo sen sydämmen menevän hänelle, ja että jos annatte hänelle luvan kosia nuorta mamselia, ja lupaatte sitoutua liittoon, jos hänen lempensä voipi voittaa, niin tahtoo niillä ehdoilla tuossa paikassa parantaa Teidät, ilman maksutta eli palkinnotta.

Tuomari. Pirua! sanoiko hän sen kaiken niin vähillä sanoilla. Onpa tuo sukkelata kieltä! Hyvä, minä suostun, jos hän saattaa olla mieliksi tyttölle. (Itsekseen) Ja sen takaan ettei sitä koskaan saata.

Rosy. Loro.

O'Connor. Kirjum, karjum.

Rosy. Sanoo tahtovansa suostumuksenne kirjallisesti, sill'aikaa kuin hän kirjoittaa Teille ihmeellisen reseptin.

(Molemmat rupeavat kirjoittamaan.)

Lauretta. Mitä kummia, äiti, selittääkää mulle mitä tämä on?

R. Bridget. Älä puhu mulle, tyttö. — Luonnoton isä!

Tuomari. Tuossa, tohtori, tuoss' on mitä hän tahtoo.

Rosy. Ja tässä reseptinne: lukekaa se itse.

Tuomari. Ha? aivan selvää kieltähän tämä on?

Rosy. Lukekaa ääneen: ihmeellinen salalääke, minä vastaan siitä.

Tuomari. (Lukee) *Tätä lukiessanne olette parannettu, Teitä rakastavan vävynne avulla.* — O'Connor. — Kuka, peivelin henki Te olette?

O'Connor. Rakastavainen vävynne O'Connor, ja sangen nöyrä palvelianne Humphrey Hum.

Tuomari. Se on valetta, Te ette ole vävyne; siitä minä tahdon tulla myrkytetyksi jälleen, ja Teidän pitää tulla riippumaan hirsipuussa. — Minä tahdon kuolla, turjake, ja heittää Bridgetille peruni.

R. Bridget. Niin, ole niin hyvä, armaiseni, heitä mulle perusi; minä takaan että hän on ansainnut hirsipuun.

Tuomari. Sanotko niin? — Malta, Bridget, sinä näytit niin hellän huolen minusta kun luulit minun myrkytetyksi, että vastedes olen päättänyt ei koskaan ottaa neuvoasi missään asiassa enää. (O'Connorille.) Vain niin, kuuletteko, herra, Te olette Irläinen ja sotamies, eikö niin?

O'Connor. Olen, ja ylpiä kummastakin.

Tuomari. Niitä molempia maan päällä minä kaikkein enimmä vihaan; niin minä sanon Teille jotakin — heittääkää maanne ja myykää virkanne, ja minä annan Teille anteeksi.

O'Connor. Malttakaa, herra tuomari, — ellette olis mun Laurettani isä, niin minä sivaltaisin nenän poikki siitä ensimmäisestä pyynnöstä, ja murtaisin luunne pyytämästänne sitä toista.

Rosy. Niin, niin, aivan olette oikeassa.

Tuomari. Onko hän? sitte minä olen väärässä. — Kuulkaa, Herra, minä annan tyttäreni Teille, joka

olette kaikkein hävyttömin koira, jonka eläissäni olen nähnyt.

O'Connor. Oh, herra, sanokaa mitä mielenne tekee; semmoisen lahjan saatua kuin Lauretta on, jokainen sana on mielihyväksi.

R. Bridget. No, lapsiseni, kylläpä tästä saamme hyvää riidan ainetta koko loppu-elämäksemme.

Tuomari. Luulen sen minäkin, kultaiseni, vaikka emme muutenkaan juuri ole semmoisen puutteessa.

Rosy. Tämä on kaikki niinkuin sen piti olla. — Aleksandrini, minä toivotan Teille onnea, ja Teille, tyttäriseni; ja nyt on vilpittön toivoni, että teistä tulkoon juuri semmoinen emäntä kuin armas Dolly-raukkani.

(Menevät kaikki.)

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK PYHÄN PATRIKIN PÄIVÄ ELI LUUTNANTIN
KEINOT: ILVEILYS ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

**Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™
electronic works**

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by

the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.